

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 172

4 Οκτωβρίου 1993

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 403

Αναλυτικό πρόγραμμα «Θρησκευτικών (Ορθόδοξης Χριστιανικής Αγωγής)» των τάξεων Ε' και ΣΤ' Δημοτικού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφος II, περίπτωση ε' και του άρθρου 24, παράγραφος 2, περίπτωση γ' του Ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167, τ. Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 (Α'

137) το οποίο προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

3. Την αριθ. 01/1993 πρόταση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

5. Την αριθ. 380/93 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Αναλυτικό Πρόγραμμα «Θρησκευτικών (Ορθόδοξης Χριστιανικής Αγωγής)» για την Ε' τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ) Ε' ΤΑΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Α' Η ΖΩΗ ΜΑΣ: ΕΝΑΣ ΟΜΟΡΦΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

Η ζωή του ανθρώπου, παρά τις δυσκολίες είναι ένας όμορφος αγώνας.

Τα παιδιά:

– Να γνωρίσουν ότι η ζωή του ανθρώπου είναι ένας αγώνας, που έχει δυσκολίες αλλά και χαρές.

– Να κατανοήσουν ότι στον αγώνα υπάρχουν κανόνες, τους οποίους πρέπει να τηρούν και δυσκολίες, τις οποίες μπορούν να ξεπερνούν.

– Να νιώσουν τη χαρά της ζωής, με τη συμμετοχή τους στον αγώνα.

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΤΟΧΟΙ

1. ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Εικόνες από την αυλή του σχολείου με ομαδικά παιχνίδια και αγωνίσματα.

Εικόνες από την προσπάθεια ομαδική και προσωπική, και την άμιλλα κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Εικόνες από τους αγώνες της οικογενειακής ζωής.

Έμφαση στις έννοιες: παίζω, συν-αγωνίζομαι, συμ-μετέχω.

Πηγές: Β. Τιμοθ. 2,5

Α. Τιμοθ. 6, 12

Τα παιδιά:

– Να γνωρίσουν ότι το παιχνίδι είναι μια μορφή αγώνα με κανόνες και υποχρεώσεις.

– Να κατανοήσουν ότι κάθε αγώνας μπορεί να προσφέρει την ικανοποίηση που δίνει ένα όμορφο παιχνίδι.

– Να εκτιμήσουν την αξία και την ανάγκη της συμμετοχής όλων, σε κάθε αγώνα της ζωής.

ΜΕ ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Δυσκολίες και λάθη παρατηρούνται στον αγώνα που γίνεται στο σχολείο, στο σπίτι και στην καθημερινή ζωή.

– Να ασκηθούν στην επίσημανση δυσκολιών και στην αναγνώριση και παραδοχή λαθών.

– Να συνδέσουν τις πα-

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΦΑΝΕΡΩΝΕΙ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ
Ο Χριστός με τη ζωή του και το λόγο του φανερώνει έναν καινούργιο τρόπο αγώνα: Οι άνθρωποι καλούνται να αγωνίζονται στη ζωή τους με την αγάπη.

– Να γνωρίσουν τα της εκλογής των μαθητών και χαρακτηριστικά περιστατικά από την κοινή ζωή τους με το Χριστό.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι ο αγώνας, μέσα στην εκκλησιαστική κοινότητα, είναι ταυτόχρονα προσωπικός και συλλογικός.

Προσπάθειες των μαθητών να ξεπερνούν και τα λάθη με χαρούμενη διάθεση.

Πηγές: Πράξ. 27, 13-44 (Ναυάγιο Παύλου).

ραπάνω εμπειρίες με τον αγώνα της προσωπικής τους ζωής.

– Να ευαισθητοποιηθούν στο να αντιμετωπίζουν τις διάφορες δυσκολίες με θάρρος και χαρούμενη διάθεση.

1. Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ

Η ζωή του Χριστού ήταν ένας αδιάκοπος αγώνας.

Ο Χριστός δεν αγωνίστηκε μόνος του, κάλεσε κοντά του δώδεκα απλούς ανθρώπους και σχημάτισε την ομάδα για τον αγώνα τους.

Χαρακτηριστικά περιστατικά από τα Ευαγγέλια, που αναφέρονται στη συνεργασία και τη συντροφικότητα των μελών της ομάδας και στη σταδιακή προετοιμασία των μαθητών για το δικό του αγώνα.

Πηγές: Ματθ. 4, 18-22
Ματθ. 9, 9
Μάρκ. 1, 16-20
Ματθ. 10, 1-4
Ματθ. 5, 13-16
Ματθ. 14, 15-21
Ματθ. 20, 20-28

– Να κατανοήσουν τη σημασία της συλλογικής αγωνιστικότητας.

– Να αισθανθούν την ανάγκη για συνεργασία και ομαδική δράση στο σχολείο, την οικογένεια, την ενορία κ.λπ.

2. ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τη ζωή των ανθρώπων, πριν τον ερχομό του Χριστού, την χαρακτήριζε η αντιπαλότητα.

Ο Χριστός δίδαξε έναν εντελώς καινούργιο τρόπο αγώνα, την ΑΓΑΠΗ. Συγχώρησε ακόμα και αυτούς που τον σταύρωσαν και προσευχήθηκε γι' αυτούς στον Πατέρα του. Νίκησε το κακό με την αγάπη.

Αγάπη και ευσπλαγνία ακόμη και προς τους εχθρούς.

– Να γνωρίσουν την καινή εντολή της αγάπης μέσα από μερικούς βασικούς στίχους της Γραφής, που μιλούν για την αγάπη και τους καρπούς της.

– Να κατανοήσουν ότι η ανταπόδοση του κακού με το κακό μόνο στην καταστροφή οδηγεί.

– Να ενθαρρύνουν στο να κάνουν το δικό τους αγώνα αγάπης στις σχέσεις τους με τους άλλους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

Το κακό νικιέται μόνο
από το καλό.

Πηγές: Ιωάν. 13, 34-35
Ματθ. 5, 38-48
Ρωμ. 12, 9, 21
Α' Κορ. 13, 1-13

3. ΥΠΟΜΟΝΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Ο Χριστός έδειχνε υπο-
μονή και αντιμετώπιζε με
γενναιότητα τις συκοφα-
ντίες και την κακομεταχεί-
ριση.

Το ίδιο και η Παναγία.
Υπέμεινε μαρτύριο των πα-
θών και της σταύρωσης του
Υιού της.

Ο Χριστός με την υπο-
μονή και την καρτερία νί-
κησε τους πειρασμούς και
την έχθρα.

Πηγή: Ματθ. 27, 27-31
Α' Κορινθ. 4,

11-13

– Να γνωρίσουν ορισμένα
περιστατικά στα οποία ο
Χριστός και η Παναγία έδει-
ξαν υπομονή.

– Να κατανοήσουν την
αξία που έχει η υπομονή.

– Να ενθαρρυνθούν να
αντιμετωπίζουν με υπομονή
τις δυσκολίες της ζωής.

4. ΕΠΙΜΟΝΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Το θαύμα της θεραπείας
του Παραλυτικού. Έμφαση
στην επιμονή των φίλων
του αρρώστου.

Η σημασία της επιμονής
στους καθημερινούς αγώ-
νες αλλά και στην πνευμα-
τική ζωή και την προσευχή.

Πηγή: Μαρκ. 2, 1-5 και
11-12

Ματθ. 7, 7-8

Λουκ. 12, 29-31

– Να γνωρίσουν το σχε-
τικό θαύμα του Χριστού.

– Να κατανοήσουν τη ση-
μασία που έχει η επιμονή
στον αγώνα της ζωής.

– Να ενθαρρυνθούν να
μην εγκαταλείπουν την
προσπάθεια.

– Να συνειδητοποιήσουν
ότι η προσευχή δυναμώνει
τους αγωνιστές.

5. ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΟΥ, ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΟΥ, ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

Η παραβολή του πλου-
σίου και του φτωχού Λαζά-
ρου.

Η κοινοβιακή οργάνωση
της πρώτης Εκκλησίας.

Πηγή: Λουκ. 16, 19-28

Πραξ. 2, 42-47

Α' Κορινθ. 16, 1-4

Β' Κορινθ. 8, 1-15

– Να γνωρίσουν τα κύρια
στοιχεία των σχετικών βι-
βλικών κειμένων.

– Να κατανοήσουν πόσο
αναγκαίος είναι ο αγώνας
κατά του εγωΐσμού και της
πλεονεξίας.

– Να συνειδητοποιήσουν
ότι τα αγαθά που δίνει ο
Θεός προορίζονται για
όλους τους ανθρώπους.

– Να ενθαρρύνουν στο να
μοιράζονται με τους άλλους
κάποια από τα πράγματα
τους.

Γ. ΑΘΛΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ο αγώνας του Χριστού
συνεχίζεται στην Εκκλη-
σία με τους αποστόλους,
τους μάρτυρες, τους
αγίους και όλους τους

Να γνωρίσουν αγωνιστές
και περιστάτικά των αγώνων
της Εκκλησίας από τους
χρόνους των αποστόλων
μέχρι σήμερα.

1. ΜΕ ΔΥΝΑΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΑΓΩΝΑ

Συνοπτική αναφορά:
Στις εμφανίσεις του Χρι-
στού.
Στην αποστολή των μαθη-
τών.

Να γνωρίσουν ότι, και μετά
την Ανάσταση ο Χριστός με
τις εμφανίσεις του ενδυνα-
μώνει τους μαθητές και
τους αποστέλλει στο με-

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΤΟΧΟΙ

Χριστιανούς μέχρι σήμερα.

Να κατανοήσουν την πολυμορφία των αγώνων αυτών, προσωπικών και συλλογικών.

Να αισθανθούν χαρά για το ότι ως μέλη της Εκκλησίας έχουν κι αυτά τη δυνατότητα να συνεχίζουν έναν ιερό αγώνα, τόσο για την προσωπική τους τελείωση όσο και για τον περιορισμό του κακού στον κόσμο.

Στην υπόσχεση για την έλευση του Παρακλήτου και στο ότι θα μείνει μαζί τους για πάντα.

Οι απόστολοι συνεχίζουν τον αγώνα του Χριστού, οικοδομώντας την Εκκλησία και κηρύσσοντας το Ευαγγέλιο.

Πηγές: Ματθ. 28, 16-20

Μαρκ. 16, 1-20

Λουκ. 24, 1-53

Πραξ. 1, 1-9

γάλο αγώνα.

Να νιώσουν θάρρος και σιγουριά από την παρουσία του Χριστού στις προσωπικές τους προσπάθειες.

2. ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Συνοπτική αναφορά στην εκλογή των επτά διακόνων και στο γεγονός ότι ανήκαν στη μερίδα των «Ελληνιστών» και είχαν ελληνικά ονόματα.

Έμφαση στη δράση του Στεφάνου: Το εναντίον του κατηγορητήριο, η καταδίκη, το μαρτύριο και η συγχωρητική του στάση.

Πηγή: Πράξ. 6,7 κεφ.

Να γνωρίσουν τα της εκλογής των επτά διακόνων, την εκκλησιαστική τους δράση και το μαρτύριο του Στεφάνου.

Να εκτιμήσουν την αγωνιστικότητα του πρωτομάρτυρα Στεφάνου.

Να παραδειγματιστούν από τη στάση του Στεφάνου και να ευαισθητοποιηθούν στο να συγχωρούν τους άλλους.

3. ΑΜΕΤΡΗΤΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Η διαχρονικότητα της μαρτυρίας του Ευαγγελίου και του μαρτυρίου των Χριστιανών.

Σύντομη παρουσίαση των κυριοτέρων διωγμών κατά των Χριστιανών που αρνήθηκαν να προσκυνήσουν ψεύτικους θεούς και είδωλα.

Έμφαση στο πλήθος των μαρτύρων, στη θαρραλέα στάση τους και στο μαρτυρικό τους τέλος.

Να πληροφορηθούν ότι η Εκκλησία γνώρισε πολλούς και σκληρούς διωγμούς.

Να κατανοήσουν ότι, για να θεμελιωθεί η Εκκλησία και να εξαπλωθεί, απαιτήθηκαν αναρίθμητοι αγώνες και θυσίες.

Να εκτιμήσουν τον αγώνα των μαρτύρων, ώστε να τους αποδίδουν την οφειλόμενη τιμή και τον απαιτούμενο σεβασμό.

4. ΣΑΡΑΝΤΑ ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

Αναφορά στην ομολογία της πίστης και το ομαδικό μαρτύριο των Σαράντα στρατιωτών, που προτίμησαν να θυσιαστούν παρά να αρνηθούν το Χριστό.

Πηγή: Συναξάρι των Αγίων Σαράντα Μαρτύρων.

Να γνωρίσουν το περιστατικό του μαρτυρίου των Αγίων Σαράντα Μαρτύρων. Να συνειδητοποιήσουν ότι οι χριστιανοί καλούνται να ομολογούν την πίστη τους στο Χριστό σε κάθε περίπτωση.

Να εκτιμήσουν τη σημασία της αλληλοενίσχυσης των Χριστιανών στον αγώνα.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

5-6. ΜΙΚΡΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

Παράδειγματα μικρών παιδιών που αναδείχθηκαν αγωνιστές για την αγάπη του Χριστού (παιδομάρτυρες).

Ιδιαίτερη αναφορά στον Άγιο Μάμα, τον Άγιο Κήρυκο και τον Άγιο Ταρσίζιο.

Η ζωή, η αγωνιστική δράση και το μαρτύριο της Αγίας Ακυλίνας.

Πηγές: Συναξάρι Σωτήρχου «Παιδομάρτυρες».

Να γνωρίσουν χαρακτηριστικά από τη ζωή μικρών παιδιών, μαρτύρων.

Να νιώσουν θαυμασμό για τα παιδιά-μάρτυρες και να τα αισθανθούν ως αδελφούς και φίλους.

Να συνειδητοποιήσουν ότι στο χριστιανικό αγώνα μετέχουν όλοι οι πιστοί, άνδρες, γυναίκες ακόμη και παιδιά.

Να ευαισθητοποιηθούν να συμμετέχουν σε ωραίους αγώνες.

7. ΟΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ

Γενική αναφορά στους νεομάρτυρες.

Συνοπτική μνεία και εξιστόρηση του μαρτυρίου των:

– Αγίου Μανουήλ του Κρητικού,

– Αγίου Κωνσταντίνου του Υδραίου,

– Αγίου Γεωργίου του Χιολίτη,

– Αγίου Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων,

– Αγίου Γεωργίου του Ραψανιώτη,

– Αγίας Παρθένας της Έδεσσας.

Να γνωρίσουν τι είναι οι νεομάρτυρες.

Να εκτιμήσουν τη θυσία και την προσφορά τους για τη διατήρηση της πίστης και τη διάσωση του Γένους στα δύσκολα χρόνια της σκλαβιάς.

8. ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ

Συνοπτική αναφορά στους αγώνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας κατά τον εικοστό αιώνα.

Παράδειγματα από την Εκκλησία της Ρωσίας, της Αλβανίας και άλλων ανατολικών χωρών.

Να γνωρίσουν τις μορφές μαρτυρίας των ορθόδοξων χριστιανών στην εποχή μας. Να συναισθανθούν πως οι αγώνες της Εκκλησίας αφορούν κάθε Χριστιανό, σε κάθε τόπο και χρόνο.

Δ. ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο Χριστός εγκαίνιασε τον αγώνα για τη μεταμόρφωση του όλου ανθρώπου.

Η αλλαγή και η μεταμόρφωση του κάθε ανθρώπου, είναι δυνατή και κατορθώνεται με αδιάκοπο προσωπικό αγώνα και με τη βοήθεια του Θεού και της Εκκλησίας.

Να γνωρίσουν την πορεία του ανθρώπου για τη μεταμόρφωσή του.

Να ενθαρρυνθούν στον αγώνα για την προσωπική τους μεταμόρφωση.

1. Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Αφηγηματική παρουσίαση του περιστατικού της Μεταμόρφωσης του Χριστού.

Παρουσίαση και ανάλυση της εικόνας.

Πηγή: Ματθ. 17, 1-5.

Να γνωρίσουν το σχετικό βιβλικό περιστατικό.

Να νιώσουν το μήνυμα της Μεταμόρφωσης του Χριστού.

Να χαρούν για το γεγονός ότι ο Χριστός εγκαίνιασε την ουσιαστική αλλαγή και μεταμόρφωση του ανθρώπου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

2. ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΤΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ

Αναφορά στη διαδικασία της αλλαγής από μια παλιά σε μια καινούρια κατάσταση:

παλιά-καινούρια ρούχα, φτώχεια-επάρκεια, άγνοια-γνώση.

Παραδειγματική αναφορά στο Βάπτισμα (αλλαγή ρούχων-αλλαγή προσανατολισμού).

Η συνεχής αλλαγή του ανθρώπου στη ζωή της Εκκλησίας.

Πηγή: Εφεσ. 4, 22-24

Κολασ. 3, 9-10

Ρωμ. 12, 2

Να γνωρίσουν ότι ο άνθρωπος, αξιοποιώντας τα χαρίσματα του, μπορεί να ανανεώνεται συνεχώς.

Να εκτιμήσουν το γεγονός ότι η Εκκλησία παρέχει τα μέσα σε μικρούς και μεγάλους για τη μεταμόρφωσή τους.

Να ενθαρρυνθούν για μια αδιάκοπη προσπάθεια ανανέωσης σε όλες τις φάσεις της ηλικίας τους.

3. ΔΡΟΜΟΣ ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Η ανακοπή της προσπάθειας από το διάβολο και τους ανθρώπους. Σχετική διήγηση για τα εμπόδια που συνάντησαν κάποιοι άνθρωποι.

Η ανάγκη να είναι κανείς παντοτε έτοιμος και να προσέχει τις παγίδες.

Πηγή: Εφεσ. 6, 4-12 και 16

Ματθ. 10, 16-17.

Να γνωρίσουν τους αντιπάλους που πρόκειται να αντιμετωπίσουν στον αγώνα τους.

Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη της ετοιμότητας και της παροχής στον αγώνα.

4. ΠΕΦΤΩ ΚΑΙ ΣΗΚΩΝΟΜΑΙ

Η άρνηση και τα δάκρυα του αποστόλου Παύλου.

Η προδοσία και η αμετανοησία του Ιούδα.

Ο ένας πέφτει και σηκώνεται.

Ο άλλος πέφτει και χάνεται.

Πηγή: Ματθ. 26, 69-75 και

27, 3-5 Στίχος: Σ'

ευχαριστώ, Χριστέ,

πολύ που βάζεις

μιαν Ανατολή μετά

από κάθε Δύση.

Γ. Βερίτης.

Να γνωρίσουν ότι σε κάθε αγώνα υπάρχει το ενδεχόμενο της πτώσης.

Να ενθαρρυνθούν, ώστε να μην απελπίζονται από τις πτώσεις.

Να κατανοήσουν τη σημασία που έχει η ανόρθωση ύστερα από κάθε πτώση.

5. ΤΑ ΛΑΘΗ ΔΙΟΡΘΩΝΟΝΤΑΙ

Τα λάθη που κάνουμε στη ζωή μπορούν να διορθωθούν. Τα τραύματα επουλώνονται.

Η ανάγκη της προσωπικής προσπάθειας και της συμβολής των άλλων.

Η συγγνώμη και η μετάνοια στη ζωή της Εκκλησίας.

Να γνωρίσουν ότι είναι δυνατή η μετάνοια για τα λάθη μας.

Να ευαισθητοποιηθούν να ζητούν συγχώρεση από το Θεό και τους ανθρώπους.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

Πηγή: Μαθ. 9,2

«Συγγνώμην και άφεσιν των αμαρτιών και των πλημμελημάτων ημών παρά του Κυρίου αιτησόμεθα».

Άφες ημίν τα οφειλήματα ημών ....».

6. ΕΤΟΙΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τα εφόδια του χριστιανού:

Πίστη, αγάπη, ελπίδα.

Η συντοφικότητα μεταξύ των αγωνιστών.

Πηγή: Εφess. 6, 13-18

Α΄ Κορινθ.13,13

Γαλατ.5, 22-25

Να γνωρίσουν μερικά από τα εφόδια του Πνευματικού αγώνα.

Να κατανοήσουν τη σημασία του πνευματικού οπλισμού και της συντροφικότητας στον αγώνα.

Να αποκτήσουν αγωνιστικό φρόνημα.

7. «ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ»

Το λάβαρο του Μ. Κωνσταντίνου με το σταυρό και την επιγραφή «ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ».

Το λάβαρο της επανάστασης του 1821.

Αναφορά στη σημαία.

Ο Σταυρός, το λάβαρο και η σημαία των χριστιανών αγωνιστών.

Τα λόγια του Ευαγγελίου, η σάλπιγγα του καλού αγώνα.

Οι εικονιζόμενοι άγιοι, πρότυπα αγωνιστών.

Πηγή: Α΄ Κορινθ.14, 8

Α΄ Τιμοθ.6, 12.

«Κύριε, όπλον κατά του διαβόλου τον Σταυρόν σου ημίν δέδωκας».

Να γνωρίσουν το περιστατικό σχετικά με το όραμα του Μ. Κωνσταντίνου.

Να ενθαρρυνθούν από το γεγονός ότι ο Σταυρός είναι το ακατανίκητο όπλο των χριστιανών αγωνιστών.

Να σέβονται και να τιμούν το Σταυρό και τις εικόνες των αγίων.

8. ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Η απονομή των βραβείων στους νικητές των αγώνων.

Η χαρά της νίκης.

Περιστατικό από το συναξάρι της Αγίας Αικατερίνης.

Πηγή: Β΄ Τιμοθ. 4, 7-8

Αποκάλυψη.

Εικόνες: Φωτοστέφανο αγίων Ραβέννας.

Να γνωρίσουν τη σχετική διδαχή της Αγίας Γραφής και την πράξη της Εκκλησίας.

Να ενθαρρυνθούν από το γεγονός ότι οι πνευματικοί αγωνιστές βραβεύονται από το Θεό.

Να εκτιμήσουν ότι οι πνευματικοί αγώνες χαροποιούν τον άνθρωπο.

9. ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ: ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ

Η μεγάλη προσφορά του Πατριάρχη Αλεξανδρείας, Ιωάννη του Ελεήμονα, στους κατοίκους της πόλης.

Γιατί ονομάστηκε «Ελεήμων».

Πηγή: Ιωάν. Αλεξίου Τίτος.

Να γνωρίσουν, μέσα από τα περιστατικά της ζωής του Αγίου, την αγάπη του για τους ανθρώπους και τον αγώνα του να θεραπεύει τη δυστυχία.

Να καταλάβουν ότι ο χριστιανός έχει ανάγκες πνευματικές αλλά και βιωτικές.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΤΟΧΟΙ

Ε. ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΟΜΟΡΦΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΚΟΣΜΟ

Οι Χριστιανοί αγωνίζονται όχι μόνο για την προσωπική τους αλλαγή, αλλά και για τη μεταμόρφωση του κόσμου.

Τα έργα τέχνης και πολιτισμού που δημιουργήσαν οι χριστιανοί είναι στοιχεία που μεταμορφώνουν τη ζωή, το χώρο και το φυσικό περιβάλλον.

Να γνωρίσουν στοιχεία από την καλλιτεχνική και πολιτιστική δραστηριότητα των χριστιανών.

Να εκτιμήσουν τη σημασία της δραστηριότητας αυτής για την αλλαγή και τη μεταμόρφωση του κόσμου.

1. «ΘΕΕ ΜΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑ»

Η πίστη στο Θεό δημιουργό και καλλιτέχνη του κόσμου ενέπνευσε ιδιαίτερα τους ορθόδοξους. Οι ορθόδοξοι δημιούργησαν έργα υψηλής έμπνευσης και μεγάλης τέχνης (ναούς, εικόνες, ποιήματα, μουσική).

Η φιλοκαλία και φιλοτεχνία ως παράδοση της Ορθόδοξιας.

Εικόνες διαφόρων χριστιανικών έργων τέχνης.

Να γνωρίσουν την καλλιτεχνική παράδοση της ορθόδοξιας.

Να κατανοήσουν τη σημασία της καλλιτεχνικής δημιουργίας και τη συμβολή της στη μεταμόρφωση του κόσμου.

Να ευαισθητοποιηθούν στα έργα τέχνης που ενέπνευσε η ορθόδοξη πίστη και ζωή. Να εκτιμήσουν ότι η βυζαντινή τέχνη αποτελεί τη μεγάλη κληρονομιά του ορθόδοξου ελληνισμού δια μέσου των αιώνων.

2. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ, ΤΟ ΜΕΓΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ»

Απλή αναφορά στο ιστορικό της ανέγερσης του ναού της Αγίας Σοφίας. Τα δομικά και αρχιτεκτονικά της στοιχεία.

Ποίημα: «Σημαίνει ο Θεός, σημαίνει η γη ....».
(μέρος του ποιήματος)
Εικόνα του ναού.

Να γνωρίσουν στοιχεία από τη δομή του ναού της Αγίας Σοφίας.

Να πληροφορηθούν ότι τα έργα συνδέονται με τον αγώνα εμπνευσμένων ανθρώπων.

Να εκτιμήσουν τη μεγάλη καλλιτεχνική αξία του ναού της Αγίας Σοφίας.

3. «ΜΕ ΤΟ ΨΗΦΙ, ΜΕ ΤΟ ΡΗΓΛΙ ΜΕ ΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ»

Στοιχεία από την ορθόδοξη εικονογραφία.

Περίοδος της βυζαντινής αγιογραφίας.

Τοιχογραφίες, ψηφιδωτά, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα.

Σχολές (Μακεδονική, Κρητική).

Ανάλυση χαρακτηριστικής εικόνας.

Να γνωρίσουν στοιχεία από την ορθόδοξη εικονογραφία.

Να εκτιμήσουν τη μεγάλη συμβολή της βυζαντινής αγιογραφίας και των δημιουργών της στη διαμόρφωση του πολιτισμού μας.

Να προσεγγίσουν την καλλιτεχνική και θεολογική έκφραση, των βυζαντινών εικόνων.

4. «ΣΕ ΥΜΝΟΥΜΕΝ . . .»

Στοιχεία από την ορθόδοξη υμνογραφία.

Επιλογή ύμνων (τροπάρια, κοντάκια κ.λπ.).

Αναφορά σε μερικούς υμνογράφους (Ρωμανός ο Μελωδός, Κοσμάς, Κασσιανή).

Ύμνοι: Σε υμνούμεν. . .
Δέσποινα και μητέρα του λυτρωτού. . .

Να γνωρίσουν στοιχεία από την ορθόδοξη υμνογραφία.

Να γνωρίσουν στοιχεία από τη ζωή των μεγάλων μελωδών και υμνογράφων της Εκκλησίας.

Να απολαύσουν αποσπάσματα από αντιπροσωπευτικά τροπάρια της λατρείας.

5. «ΑΙΝΕΙΤΕ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ. . .»

Το τραγούδι της Εκκλησίας.

Στοιχεία από τη βυζαντινή μουσική τέχνη.

Η επίδραση της βυζαντινής μουσικής στα δημοτικά

Να γνωρίσουν στοιχεία από τη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική.

Να εκτιμήσουν τη σημασία της φωνητικής απόδοσης των εκκλησιαστικών ύμνων.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

και λαϊκά τραγούδια.
Ύμνοι: Ανοιξω το στόμα μου...
Σαράντα πολικάρια.
Ο Σπίνος.

Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη διατήρησης και συνέχισης της βυζαντινής μουσικής παράδοσης.

6. Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΩΝ

Στοιχεία από την εκκλησιαστική μικροτεχνία (σταυροί, δισκοπότηρα, αρτοφόρια, λειψανοθήκες, καλύμματα ευαγγελίων, θυμιατά, καντήλια, μανουάλια, πολυέλαιοι).

Πηγή: Φυλλάδια διαφημιστικά από καταστήματα εκκλησιαστικών ειδών.
Βυζαντινό Μουσείο Μουσεία Μοναστηριών.

Να γνωρίσουν στοιχεία από την εκκλησιαστική μικρογραφία.

7. ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΙΟ ΔΙΚΑΙΟ

α. Διδαχές από την Αγία Γραφή περί δικαίου και δικαιοσύνης.
β. Από τη ζωή της πρώτης χριστιανικής Εκκλησίας και το Βυζάντιο.
γ. Χριστιανικές επιδράσεις στο σύγχρονο δίκαιο.

Πηγή:

Να γνωρίσουν την κεντρική θέση του μηνύματος της δικαιοσύνης στη ζωή των χριστιανών.
Να αισθανθούν την ευθύνη τους για έναν κόσμο πιο δίκαιο, πιο χριστιανικό.

ΣΤ. ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΥΡΙΟ

Η αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου, η αποδιοργάνωση της κοινωνικής ζής και το οικολογικό πρόβλημα.

Η ορθόδοξη παράδοση για την αδελφότητα, την ειρήνη και το σεβασμό του περιβάλλοντος. Η κλήση και η ευθύνη των σημερινών χριστιανών να ενδιαφέρονται και να αγωνίζονται καθημερινά για τη σωτηρία της κτίσης του Θεού και τη λύση των προβλημάτων του ανθρώπου, για να γίνει πραγματικότητα η Βασιλεία του Θεού στη γή.

Να κατανοήσουν ότι όλοι είμαστε συνυπεύθυνοι για τη σωστή πορεία του κόσμου.

Να συνειδητοποιήσουν ότι μεταμόρφωση του ανθρώπου και του κόσμου είναι δυναμικό γεγονός και ότι δεν μπορεί να είναι ζωντανά μέλη του καινούργιου κόσμου του Θεού οι αδρανείς και οι ράθυμοι.

Να αισθανθούν ως μέλη της Εκκλησίας, την ανάγκη να αγωνίζονται για την ειρήνη και συναδέλφωση των ανθρώπων καθώς και για την σωτηρία του περιβάλλοντος.

1. ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Στοιχεία από την αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου, την αποδιοργάνωση της κοινωνικής ζωής και την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος (οικολογικό πρόβλημα).

Πηγή: Επισκ. Αχελώου «Ανθρώπος και φυσικό περιβάλλον».

Να γνωρίσουν στοιχεία από την αλλοτρίωση του σύγχρονου ανθρώπου.
Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο οικολογικό πρόβλημα.
Να εκτιμήσουν ότι η κτίση είναι το δώρο που χάρισε ο Θεός στους ανθρώπους για να ζουν και να χαίρονται με αυτό.

2. ΝΑ ΣΩΘΕΙ Η ΚΤΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Η Εκκλησία ευλογεί το έργο του ανθρώπου, (προιόντα της γης, τεχνικά έργα, οικοδομές, βιομηχανίες κ.τλ.), εργάζεται για την ειρήνη και την αδελφοποίηση του ανθρώπου, εύχεται για την αποτροπή του

Να γνωρίσουν στοιχεία από την Αγία Γραφή και την ορθόδοξη παράδοση που αναφέρονται στο οικολογικό πρόβλημα
Να μάθουν ότι ο δημιουργός Θεός, ο άνθρωπος και τα δημιουργήματα (ζώα,

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

φυσικού κακού και διδάσκει τους πιστούς να κάνουν καλή χρήση της δημιουργίας

φυτά κ.λπ.), συνδέονται άρρηκτα.
Να συνειδητοποιήσουν την προσωπική ευθύνη για τη διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος

3. Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.

Η σημασία της οικογενειακής ζωής.

Θεμέλιο του σπιτιού ο Χριστός.

Η Εκκλησία ευλογεί την ίδρυση και τη ζωή της οικογένειας.

Μια σωστή οικογένεια διατηρείται με αγώνα και θυσίες όλων των μελών της - αλληλοκατανόηση, υποχωρητικότητα, υπομονή, αλληλοσεβασμός.

Πηγή: Πράξ. 15, 16

Να γνωρίσουν τον πολύπλευρο αγώνα της οικογένειας, αλλά και τα αγαθά της σπιτικής ζωής.
Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη και της δικής τους συμμετοχής για τη δημιουργία όμορφης οικογενειακής ζωής.

4. ΨΩΜΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΟΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Το θαύμα του χορτασμού των πέντε χιλιάδων ανθρώπων.

Ο Χριστός είπε: «δώστε τους εσείς να φάνε».

Να συνδυαστεί με την ακολουθία της αρτοκλασίας, όπου ακούονται τα λόγια: Κύριε, ο ευλογήσας τους πέντε άρτους ... και πληθύνον αυτά εις τον κόσμον σου απαντα.

Αναφορά σε χώρες του τρίτου κόστους όπου το πρόβλημα της πείνας είναι έντονο και χιλιάδες παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα.

Πηγή: ματθ. 14, 13-21.

Να πληροφορηθούν ότι πέραν από το σπίτι τους υπάρχουν άνθρωποι που υποφέρουν.
Να αποκτήσουν τη διάθεση να βλέπουν τις ανάγκες των άλλων.
Να συνειδητοποιήσουν ότι όλα τα παιδιά του κόσμου είναι αδελφία και ότι πρέπει να έχουν τα βασικά υλικά αγαθά για την επιβίωση και την ανάπτυξη τους.

5. ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ

Το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στην Αθήνα.

Η Εκκλησία έχει ως μέλη της ανθρώπους από όλες τις φυλές και τις γλώσσες του κόσμου.

Η προσευχή της Εκκλησίας για την ειρήνη του κόσμου και τη φιλία μεταξύ των ανθρώπων.

Πηγή: Πράξ. 7, 26, Ματθ. 23, 9

Ύμνος: Εκ βορρά και δυσμών (κανών του Πάσχα).
Υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου .... και της των πάντων ενώσεως.

Να γνωρίσουν στοιχεία από την Αγία Γραφή και τη ζωή της Εκκλησίας που αναφέρονται στην αδελφοποίηση όλων των ανθρώπων.
Να συνειδητοποιήσουν την κλήση τους ως χριστιανών να προσεύχονται και να εργάζονται για τη συναδέλφωση και την ειρήνη των ανθρώπων.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

6. ΣΤΟΝ ΑΥΛΟΓΥΡΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Το άνοιγμα του Χριστού και των Αποστόλων σ' όλο τον κόσμο

Να αγαπάτε όλους.... «για να γίνεται παιδιά του ουράνιου Πατέρα σας, γιατί αυτός ανατέλλει τον ήλιο του για καλούς και κακούς και στέλνει τη βροχή σε δικαίους και αδίκους».

Ο σημερινός κόσμος έχει γίνει μια μικρή γειτονιά - ευκολία στις επικοινωνίες, μεταφορές.

Οι άνθρωποι γνωρίζουν πολλά στοιχεία για τη ζωή και τα προβλήματα όλων των κατοίκων της γης.

Ο αγώνας των χριστιανών σήμερα ξεπερνά τα στενά όρια της χώρας τους και απλώνεται σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Πηγή: Ματθ. 5, 45 και 28, 18

Μαρκ. 16, 15

Το νερό και το παιδί
Ημερολόγιο της UNISEF

Να κατανοήσουν ότι ο Θεός φροντίζει για όλο τον κόσμο.

Να γνωρίσουν ότι κάθε χριστιανός είναι συνυπεύθυνος για ότι συμβαίνει στον κόσμο.

Να συνειδητοποιήσουν το χρέος των χριστιανών να αγωνίζονται για το καλό όλων των ανθρώπων.

Ζ. ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Οι εορταστικοί σταθμοί της Εκκλησίας ανεφοδιάζουν και ενισχύουν τους πιστούς στον καθημερινό αγώνα της ζωής.

Εορτές αγίων, περίοδοι άσκησης και προετοιμασίας, τελετές.

Να γνωρίσουν γιορτές και άλλες μορφές της Εκκλησίας.
Να κατανοήσουν ότι οι εορταστικές εκδηλώσεις της Εκκλησίας ενδυναμώνουν τους χριστιανούς στον αγώνα της ζωής.

1. ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Η ζωή, το έργο, οι αγώνες και η προσφορά του Μ. Βασιλείου.

Να γνωρίσουν τη ζωή και το πολύπλευρο (πνευματικό, φιλανθρωπικό, εκκλησιαστικό) έργο του Μ. Βασιλείου.

Να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της προσφοράς του Αγίου.

2. Η ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Για κάθε γιορτή της εκκλησίας οι χριστιανοί προετοιμάζονται.

Για τις μεγάλες γιορτές η προετοιμασία διαρκεί πολλές ημέρες και λέγεται σαρακοστή.

Κατά τη σαρακοστή οι πιστοί νηστεύουν, προσεύχονται, ασκούνται.

Να γνωρίσουν στοιχεία της έννοιας και της πρακτικής της σαρακοστής.

Να εκτιμήσουν τη σημασία της πνευματικής και σωματικής άσκησης.

3. Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Η ζωή, το έργο και το μαρτύριο του Αγίου Δημητρίου

Ο Άγιος στη ζωή της Εκκλησίας.

Η Θεσσαλονίκη και όλη η Ελλάδα τιμά και γιορτάζει πανηγυρικά τον Άγιο Δημήτριο.

Να γνωρίσουν στοιχεία από τη ζωή και το μαρτύριο του Αγίου.

Να εκτιμήσουν τη θέση του Αγίου στην ορθοδοξία και την ελληνική παράδοση.
Να χαρούν με τη συμμετοχή τους, στο γιορτασμό της μνήμης του.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

4. Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ

Σύντομη αναδρομή στην ιστορία της λιτανείας. Να γνωρίσουν τα της λιτανείας.
Η διαδικασία τέλεσης της λιτανείας με έμφαση στα στοιχεία: αιτία, χρόνος, τόπος, συμμετοχή, κ.τλ.) Να κατανοήσουν το νόημα της λιτανείας στη ζωή της Εκκλησίας.
Ανάλυση σχετικής εικόνας Να εκτιμήσουν ως αναγκαία τη συμμετοχή τους σε τέτοιες εκκλησιαστικές εκδηλώσεις.

5. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Πάνω σ' αυτήν την πέτρα θα χτίσω την Εκκλησία. Να γνωρίσουν τον Πέτρο από επεισόδια της ζωής του.
Στιγμιότυπα από τη ζωή του Πέτρου κοντά στο Χριστό. Να γνωρίσουν τον Πέτρο ως παράδειγμα αγωνιστή της πίστης και της ζωής.
Κύρια στοιχεία από το αποστολικό έργο του Πέτρου. Να εκτιμήσουν το τεράστιο αποστολικό του έργο.

Άρθρο 2

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Α' ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Όλοι οι άνθρωποι ζητούσαν πάντα να μάθουν την αλήθεια. Τα παιδιά
Απαντήσεις στις αναζητήσεις των ανθρώπων πρόσφεραν διάφορες πηγές. (Θρησκεία, φιλοσοφία, ποίηση επιστήμη). Να πληροφορηθούν ότι η αλήθεια είναι πανανθρώπινος πόθος.
Να συνειδητοποιήσουν ότι και τα ίδια με τις ερωτήσεις, τη μελέτη, την παρατήρηση και την αναζήτηση αγωνίζονται να πλησιάσουν την αλήθεια.

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

1. ΠΑΝΤΑ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΟΥΣΑΝ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

Στην προ Χριστού εποχή οι άνθρωποι λάτρευαν είδωλα (ουράνια σώματα, ζώα κ.α.) τιμούσαν πολλούς θεούς, αναζητούσαν την αλήθεια μέσα από τη Φιλοσοφία. Να παιδιά
Να γνωρίσουν ότι στο παρελθόν οι άνθρωποι αναζητούσαν την αλήθεια μέσα από τις διάφορες θρησκείες και τις φιλοσοφικές διδασκαλίες.
Στη σύγχρονη εποχή οι άνθρωποι λατρεύουν το θεό, ακούουν κοινω- Να γνωρίσουν την ειλικρινή επιθυμία του σύγχρονου ανθρώπου να πλησιάσει την αλήθεια.
νικές κοινές διακηρύξεις, εργάζονται σε επιστημονικά εργαστήρια κ.τλ.
Οι άνθρωποι πάντα προσπαθούν να ξεπεράσουν τον πόνο, να μορφωθούν, να ζήσουν καλύτερα, να πλησιάσουν την αλήθεια.

2. ΟΤΙ ΛΑΜΠΕΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΧΡΥΣΑΦΙ

Ο Χρυσός Μόσχος. Να γνωρίσουν ότι υπάρχουν περιπτώσεις διαστροφής της αλήθειας.
Συχνά οι άνθρωποι διαστρέφουν την αλήθεια, παραπλανούν τους άλλους παρουσιάζοντας το μαύρο άσπρο και τον μπρούντζο χρυσάφι. Να κατανοήσουν ότι στη ζωή συμφύρεται η αλήθεια με το ψέμα και χρειάζεται προσχή και προσπάθεια για την εξακρίβωσή της.
Χρειάζεται να είναι κανείς προσεκτικός και να μη παρασύρεται, από τη φανταχτερή εμφάνιση των πραγμάτων.

Β' Ο ΙΗΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Άνθρωποι που έζησαν στην εποχή του Χριστού και τον γνώρισαν προσωπικά βεβαιώνουν ότι ο Ιησούς Χριστός ήταν η Αλήθεια. Να γνωρίσουν τα πρόσωπα που έζησαν με το Χριστό και ομολόγησαν ότι αυτός είναι η Αλήθεια.
Να πληροφορηθούν ότι ο Χριστός αποκάλυψε στους ανθρώπους ότι ο ίδιος είναι η Αλήθεια.

1. Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ

Οι τρεις ψαράδες είχαν ακούσει από το δάσκαλό τους και προφήτη Ιωάννη τον Πρόδρομο για το Χριστό, ότι αυτός ήταν η Αλήθεια. Να εκτιμήσουν την προθυμία των τριών απλών ψαράδων να γίνουν μαθητές του Χριστού.
Όταν γνώρισαν το Χριστό, διαπίστωσαν και οι ίδιοι προσωπικά ότι πράγματι αυτός ήταν η Αλήθεια. Να ευαισθητοποιηθούν για να προσεγγίσουν το Χριστό που είναι η Αλήθεια.
Όταν ο Χριστός τους κάλεσε να γίνουν μαθητές του δέχτηκαν με προθυμία
Ιωάν. 1, 35-43

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

2. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΝΑΘΑΝΑΗΛ

Ο Χριστός προσκαλεί το Φίλιππο να γίνει μαθητής του και αυτός δέχεται την πρόσκληση

Ο Φίλιππος, δείχνοντας ενδιαφέρον για το φίλο του Ναθαναήλ, του προτείνει να γνωρίσει και αυτός το Χριστό, την Αλήθεια. Οι αληθινοί φίλοι συναντώνται στο αμοιβαίο ενδιαφέρον για την αναζήτηση και γνώση της Αλήθειας.

Ιωαν. 1, 44-46

Να εκτιμήσουν το γεγονός ότι ο Φίλιππος έσπευσε να φέρει το φίλο του Ναθαναήλ κοντά στην Αλήθεια το Χριστό.

Να αισθανθούν την ανάγκη να μοιράζονται τη χαρά της Αλήθειας με τους φίλους τους.

3. ΕΡΧΟΥ ΚΑΙ ΙΔΕ

Ο Ναθαναήλ δε συμφωνεί με τον ενθουσιασμό του Φιλίππου

Βασίζεται στη λογική και τα δεδομένα, ότι από τη Ναζαρέτ δεν μπορεί να προέλθει κάτι καλό. Ο Φίλιππος στις επιφυλάξεις του φίλου του αντιπροτείνει κάτι αποτελεσματικό. Την προσωπική δοκιμή. Γι αυτό του είπε: «Έρχου και ιδε».

Ιωάν. 1, 47-52

Να εκτιμήσουν το γεγονός ότι ο Χριστός, η Αλήθεια ξεκίνησε από ένα μικρό και ασήμαντο τόπο.

Να κατανοήσουν ότι η Αλήθεια δεν είναι θεωρίες, αλλά προσωπική γνωριμία και σχέση με το Χριστό.

4. ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΥ ΓΝΩΡΙΣΑΝ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Οι Έλληνες αναζητούσαν την αλήθεια από τα παλιά χρόνια.

Μια ομάδα Ελλήνων επισκέπτεται την Ιερουσαλήμ, συναντάται με το Χριστό και στο πρόσωπό του αναγνωρίζει την Αλήθεια.

Ο προφητικός λόγος του Χριστού για τους Έλληνες και η πραγματοποίησή του.

Ιωαν. 12, 20-23.

Να αισθανθούν χαρά για το γεγονός ότι οι Έλληνες πρόγονοί μας ενδιαφέρθηκαν και γνώρισαν το Χριστό.

Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη να συνεχίσουν την παράδοση της ορθοδοξίας που είναι η ζωή μας με το Χριστό.

5. «ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ».

Πολλοί μίλησαν για την αλήθεια.

Ο Χριστός όμως ταύτισε την αλήθεια με τον εαυτό του και είπε:

«Εγώ είμαι η αλήθεια» και αυτό το φανέρωσε με το λόγο, τα έργα του και ολόκληρη τη ζωή του.

Ιωάν. 14, 6

Ρήματα ζωής αιωνίου. . .

Να εκτιμήσουν τη σημασία που έχει το γεγονός ότι ο Χριστός που ήταν θεός έγινε άνθρωπος και μας φανέρωσε την αλήθεια για τη ζωή μας.

Γ' ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Η Αγία Γραφή είναι το βιβλίο της Αλήθειας την οποίαν αποκάλυψε ο Θεός.

Να γνωρίσουν τη σημασία της Αγίας Γραφής για την πίστη μας. Να εξοικειωθούν με το Βιβλίο της Αλήθειας.

Να κατανοήσουν ότι η ορθόδοξη Εκκλησία χρησιμοποιεί την Αγία Γραφή στη θεία λατρεία.

1. Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ

Η Αγία Γραφή είναι το βιβλίο που περιέχει την αλήθεια για το Θεό τον άνθρωπο και τον κόσμο.

Με τη μελέτη της Αγίας Γραφής οι Χριστιανοί γνωρίζουν τον λόγο του Χριστού και οδηγούνται στο νέο τρόπο ζωής.

Να γνωρίσουν την Αγία Γραφή ως βιβλίο.

Να κατανοήσουν ότι ο άνθρωπος με την Αγία Γραφή γνωρίζει το Χριστό και δίνει νόημα στη ζωή του.

2. ΗΣΑΪΑΣ «ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ»

Ο προφήτης Ησαΐας κλήθηκε από το Θεό στο προφητικό αξίωμα.

Κήρυξε την πίστη στο Θεό, τη δικαιοσύνη, και την αναγκαιότητα αλλαγής τρόπου ζωής.

Προανήγγειλε την έλευση του Μεσσία Χριστού στον κόσμο ως προφήτης Ευαγγελιστής.

Να γνωρίσουν μια μεγάλη προσωπική κότητα της Παλαιάς Διαθήκης.

Να πληροφορηθούν πτυχές από το κήρυγμα του Ησαΐα.

Να γνωρίσουν την ακρίβεια με την οποίαν ο προφήτης Ησαΐας μίλησε για την έλευση του Μεσσία.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

3. ΨΑΛΜΟΙ

Η αλήθεια για το Θεό και τον κόσμο έγινε από τον άνθρωπο τραγούδι.

Οι Ψαλμοί είναι ένα βιβλίο που περιέχει ποιήματα (ύμνους) που εκφράζουν δοξολογία, ευχαριστία, θαυμασμό, αισθήματα μετάνοιας και εξομολόγησης.

Η Εκκλησία χρησιμοποιεί το βιβλίο των ψαλμών, το ψαλτήρι, σ' όλες τις ακολουθίες.

Επιλογή στίχων που αναφέρονται στα πάρα πάνω είδη ψαλμών.

Να γνωρίσουν το ψαλτήρι που είναι ένα από τα λειτουργικά βιβλία της Εκκλησίας.

Να γνωρίσουν αντιπροσωπευτικούς στίχους από τα διάφορα είδη των ψαλμών.

4. ΔΕΥΤΕ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΩΜΕΝ (Μικρή είσοδος)

Ελάτε να υποδεχτούμε το Χριστό και το λόγο του. Μ' αυτά τα λόγια και την πομπή της Μικρής εισόδου κατά τη Θεία Λειτουργία ζωντανεύει η έλευση του λόγου του Θεού στον Κόσμο.

Ο Ιερέας κρατάει υψωμένο το Ευαγγέλιο που αναπαριστά το Χριστό που εισέρχεται στο δημόσιο βίο.

Η αναμμένη λαμπάδα που προπορεύεται συμβολίζει τον Ιωάννη τον Πρόδρομο.

Οι Χριστιανοί προετοιμάζονται για την ακρόαση του Ευαγγελίου.

Να γνωρίσουν τα κύρια στοιχεία της Μικρής Εισόδου.

Να κατανοήσουν το βαθύτερο νόημα της Μικρής Εισόδου.

5. «ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ ΣΟΦΙΑ» (Ο Απόστολος)

Η Καινή Διαθήκη εκτός από τη ζωή και το έργο του Χριστού (Ευαγγέλια) περιέχει τις πράξεις και τις επιστολές των αποστόλων.

Σ' αυτές περιέχεται η δράση και το κήρυγμα των αγίων αποστόλων.

Με την εκφώνηση «πρόσχωμεν Σοφία» ο ιερέας καλεί τους πιστούς να ακούσουν με ιδιαίτερη προσοχή το αποστολικόν ανάγνωσμα.

Επιλογή αποσπασμάτων από τα αποστολικά αναγνώσματα.

Να γνωρίσουν τι είναι το αποστολικόν ανάγνωσμα.

Να κατανοήσουν τη σημασία του αποστολικού αναγνώσματος για τη ζωή των για τη ζωή των Χριστιανών. Να γνωρίσουν αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα από τα αποστολικά αναγνώσματα.

6. «ΣΟΦΙΑ ΟΡΘΟΙ» (Το Ευαγγέλιο)

Μετά την προτροπή του ιερέα «Ειρήνη πάσι» αρχίζει η ανάγνωση του ιερού Ευαγγελίου.

Με την ανάγνωση του Ευαγγελίου ο λόγος του Χριστού ακούγεται ξανά στον κόσμο.

Επιλογή αποσπασμάτων από Ευαγγελικά αναγνώσματα.

Να κατανοήσουν τη σημασία του Ευαγγελικού αναγνώσματος στη θεία λειτουργία.

Να συνειδητοποιήσουν το σωτηριώδες μήνυμα του Ευαγγελίου.

Δ' Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Ο Χριστός δίδασκε την Αλήθεια με τρόπο κατανοητό και εποπτικό.

Χρησιμοποιώντας εικόνες και παραβολές.

Με τα παραπάνω μέσα ο Χρι-

Να κατανοήσουν ότι τα μηνύματα των παραβολών του Χριστού απαιτούν προσοχή, ταπεινωση και πίστη.

Να συνειδητοποιήσουν ότι τα μηνύματα για τη βασιλεία του Θεού δια-

1. Ο ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ – ΤΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ

Παρουσίαση των δύο παραβολών με τα συγκεκριμένα περιστατικά που έδωσαν την αφορμή να λεχθούν. (Γιατί έκρυβαν τους θησαυρούς και τι γινόταν όταν τους έβρισκαν. Η δίψα των εμπόρων για τα

Να κατανοήσουν ότι η Βασιλεία του Θεού μοιάζει με κρυμμένο θησαυρό που για να τον βρει ο άνθρωπος πρέπει να ψάξει.

Να συνειδητοποιήσουν ότι ο Χριστός αδιάκοπα και με πολλούς τρό-

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΣΤΟΧΟΙ
στός αποκαλύπτει στους απλούς ακροατές υψηλά μηνύματα και περιγράφει τον καινούργιο κόσμο που εγκαθιδρύει στη γη η Βασιλεία του Θεού.	μορφώνουν μια καινούρια πραγματικότητα.	μαργαριτάρια μέχρις ότου βρουν το πολύτιμο). Η Βασιλεία του Θεού μοιάζει με το θησαυρό που είναι θαμμένος σ' ένα χωράφι και με το πολύτιμο μαργαριτάρι που βρήκε ο έμπορος. Η ξαφνική ανακάλυψη του θησαυρού. Ξαφνική συνάντηση με το Χριστό. Η επίμονη προσπάθεια ανεύρεσης του πολύτιμου μαργαριταριού. Οι άνθρωποι ψάχνουν παντού να βρουν τη χαρά και την ευτυχία. Όμως την πιο μεγάλη χαρά και ευτυχία θα νιώσουν όταν συναντήσουν το Χριστό. Τη Βασιλεία του. Ματθ. 13, 44-46.	πους φανερώνεται στους ανθρώπους όταν αυτοί τον αναζητούν.

2. ΔΥΟ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΟΝΤΑΙ

(Παραβολή Τελώνη και Φαρισαίου).

Η σκηνή της παραβολής είναι ο Ναός των Ιεροσολύμων, όπου δύο άνθρωποι προσεύχονται.

Η προκλητική στάση του Φαρισαίου. Ανυψώνει τον εαυτό του μπροστά στο Θεό. Εμπιστεύεται μόνο τον εαυτό του.

Η ταπεινή στάση του Τελώνη, που αισθάνεται τις αμαρτίες του και ζητά το έλεος του Θεού.

Δικαιώνεται ο Τελώνης. «Φαρισαίου φύγωμεν και Τελώνου μάθωμεν του ταπεινού» (Αρχή Τρκωδίου).
Λουκά 18, 9-14.

Να κατανοήσουν ότι ο Θεός δε δικάωσε το Φαρισαίο, που καυχιόταν για τα έργα του, αλλά τον Τελώνη που ζήτησε έλεος, γιατί η στάση του Φαρισαίου απέναντι στο Θεό ήταν υποκριτική και ψευδής, ενώ του Τελώνη ήταν ειλικρινής και αληθινή.

3. ΠΟΣΕΣ ΦΟΡΕΣ ΘΑ ΣΥΓΧΩΡΟΥΜΕ;

(Η παραβολή του κακού δούλου)

Απλή, σύντομη και παραστατική παρουσίαση της παραβολής του κακού δούλου.

Να τονιστούν η συμπόνια του βασιλιά Θεού στο δούλο του (τον άνθρωπο), και η σκληρότητα του υπαλλήλου «δούλου» προς το συνάνθρωπό του. Ακόμη να τονιστεί πόσο στενά συνδέεται η συγχώρηση που δίνει ο Θεός-πατέρας στις αμαρτίες μας με τη συγνώμη που δίνουμε εμείς στους συνανθρώπους μας.

Να κατανοήσουν ότι ο Θεός συγχωρεί τους ανθρώπους για πολύ μεγαλύτερα σφάλματα από κείνα που οι ίδιοι καλούνται να συγχωρούν τους άλλους.

Να ενθαρρυνθούν να συγχωρούν πάντα τους συνανθρώπους τους. Να μάθουν να είναι αληθινοί στις σχέσεις τους με τους συνανθρώπους τους.

4. Η ΓΛΩΣΣΑ ΘΕΛΕΙ ΧΑΛΙΝΑΡΙ

Παρουσίαση του αγιογραφικού κειμένου. Η θετική και αρνητική σημασία της γλώσσας (συμπληρωματικό κείμενο).
Ιακωβ. 3, 1-12.

– Να ευαισθητοποιηθούν να χρησιμοποιούν σωστά και υπεύθυνα τη γλώσσα τους, «Ει τις εν λόγω ου πταiei, ούτος τέλειος ανήρ».

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

5. Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΛΗΜΑΤΑ

Η Κληματαριά με τις αναδενδράδες.

Η ρίζα της κληματαριάς τρέφει τα κλαδιά με τους χυμούς της. Τα κλαδιά που παραμένουν ενωμένα με τη ρίζα φέρνουν πολύ καρπό.

Όσα κλήματα δε συνδέονται με την κληματαριά ξεραίνονται, σαπίζουν, ρίχνονται στη φωτιά. Μεταφορά στη Χριστιανική ζωή. «Εγώ ειμί η άμπελος υμείς τα κλήματα». (Η επί του όρουσ ομιλία).

– Να συνειδητοποιήσουν ότι ο σύνδεσμος των Χριστιανών με το Χριστό πρέπει να είναι αδιάσπαστος, όπως τα κλήματα με την κληματαριά. Ο Χριστός τρέφει τους πιστούς με τη διδασκαλία του, με την αγάπη του, με το σώμα και το αίμα του.

– Να κατανοήσουν ότι όταν οι πιστοί είναι ενωμένοι με το Χριστό καρποφορούν.

Ε'. Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΟΡΟΣ

Ο Χριστός πάνω στο όρος απευθύνεται στο λαό και τον διδάσκει με τρόπο απλό τα σωτήρια μηνύματά του.

– Να κατανοήσουν τον τρόπο ζωής που φέρνει ο Χριστός στους ανθρώπους.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι η νέα αυτή ζωή προσφέρεται από το Θεό και κατακτιέται με τον προσωπικό αγώνα.

1. Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΟ ΛΑΟ

Κείμενο - μετάφραση Ματθ. Κεφ. 5.

Αναφορά στους στίχους 5, 3, 5, 5, 7, 5, 8, 5, 9.

– Να εκτιμήσουν την αξία των λόγων του Χριστού που αναφέρονται στο κείμενο.

– Να αντιληφθούν τη σημασία των λόγων του Χριστού για τη ζωή των ανθρώπων.

– Να εκτιμήσουν την αξία της επί του όρουσ ομιλίας του Χριστού και τη σημασία που έχει για τη ζωή των ανθρώπων.

1α. Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΤΟ ΛΑΟ

Κείμενο - Μετάφραση Ματθ. Κεφ. 5.

Αναφορά στους στίχους 5, 4, 5, 6, 5, 10, 5, 11.

Ότι στο 1.

Ότι στο 1.

2. ΞΕΧΑΣΤΕ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Κείμενο - Μετάφραση Ματθ. 5, 43-48.

Έμφαση στην εντολή της αγάπης.

– Να κατανοήσουν τη βασική σημασία που έχει η εντολή της αγάπης είναι ο νέος τρόπος ζωής.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι η εντολή της αγάπης είναι ο νέος τρόπος ζωής.

3. ΤΟ ΝΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΟΧΙ ΣΤΑ ΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

Κείμενο - Μετάφραση Ματθ. 5, 34 και 37.

– Να γνωρίσουν ότι ο Χριστός με αυτή τη διδαχή απελευθερώνει τους ανθρώπους από το ψέμα και τους όρκους.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι ζώντας και ομολογώντας την αλήθεια γίνονται αληθινοί και υπεύθυνοι άνθρωποι.

4. ΤΟ ΑΛΑΤΙ ΚΑΙ ΤΟ ΦΩΣ

Κείμενο - Μετάφραση Ματθ. 5, 13-16.

– Να κατανοήσουν ότι η παρουσία των Χριστιανών στη ζωή δεν μπορεί να είναι παρά δυναμική σαν το αλάτι και το φως.

5. ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Κείμενο - Μετάφραση Ματθ. 7, 24-27.

– Να κατανοήσουν ότι τα λόγια του Χριστού είναι το πιο στέρεο θεμέλιο για τη ζωή.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΣΤ'. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ο Ιησούς Χριστός ο Υιός του Θεού φανέρωσε στους ανθρώπους την Αλήθεια.

Η Εκκλησία, ως Κιβωτός, φυλάσσει και παρέχει την Αλήθεια. Το σύμβολο της πίστης.

Η μεγάλη νίκη της Ορθοδοξίας.

– Να πληροφορηθούν ότι την Αλήθεια στους ανθρώπους τη φανέρωσε ο Χριστός.

– Να γνωρίσουν τους αγώνες της Εκκλησίας για την προστασία και διατήρηση της Αλήθειας του Χριστού.

– Να προσεγγίσουν το περιεχόμενο και το νόημα του συμβόλου της πίστης.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι μέσα από τη ζωή της Εκκλησίας γνωρίζουμε και ζούμε την αλήθεια.

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

1. Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΩΤΗΡΙΑ

Η έννοια της Κιβωτού της Διαθήκης.

Η Εκκλησία, ως κιβωτός φυλάσσει την Ιερή Παράδοση και με αυτήν τροφοδοτεί τη ζωή των πιστών και τους οδηγεί προς τη σωτηρία.

Πηγή:

– Να γνωρίσουν στοιχεία για την Κιβωτό της Διαθήκης.

– Να κατανοήσουν ότι η Εκκλησία είναι η Κιβωτός όπου φυλάσσεται ανόθευτος ο λόγος του Χριστού.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι η Εκκλησία οδηγεί και σώζει τους πιστούς.

2. ΜΑΖΙ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Η Αλήθεια που φανερώθηκε από το Χριστό στους ανθρώπους με τη ζωή και τη διδασκαλία του κινδύνεψε από λαθεμένες ερμηνείες.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας διέσωσαν την Αλήθεια και διατύπωσαν την Ορθόδοξη πίστη σε επτά (7) Οικουμενικές Συνόδους.

– Να γνωρίσουν αιτίες (γεγονότα) που οδήγησαν την Εκκλησία στις Οικουμενικές Συνόδους.

– Να συνειδητοποιήσουν ότι η ορθόδοξη πίστη, παρά τις διώξεις και δοκιμασίες της, με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος και την προσπάθεια των πατέρων και πιστών της Εκκλησίας έμεινε ανόθευτη.

– Να νιώσουν υπεύθυνα για τη διαφύλαξη της ορθόδοξης πίστης.

3. ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΜΑΣ

Κείμενο και απόδοση του Συμβόλου της Πίστης.

Ιστορικά στοιχεία για τη σύνταξη του.

Διάρθρωση του Συμβόλου σε άρθρα.

4-5.

Απλή ανάλυση των άρθρων του Συμβόλου της Πίστης.

– Να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με το κείμενο του Συμβόλου της Πίστης μας.

– Να γνωρίσουν το ιστορικό της σύνταξης και διαίρεσής του σε άρθρα.

– Να αποκτήσουν μια πρώτη γνώριμα με το περιεχόμενο του Συμβόλου.

4. ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Αναφορά στους λόγους του Κυρίου για την έλευση των ψευδοπροφητών.

Πως διακρίνουμε τους αιρετικούς. Ο τρόπος που εργάζονται (προσηλιτισμός).

– Να πληροφορηθούν ότι κυκλοφορούν αιρετικοί που προσπαθούν με κατάλληλο τρόπο να διαδώσουν τις διδασκαλίες τους και να αποκτήσουν οπαδούς.

– Να κατανοήσουν ότι η Αλήθεια βιώνεται στην Εκκλησία και βρίσκεται στην ορθόδοξη παράδοση και την Αγία Γραφή.

5. ΜΙΑ ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ
(ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)

Οι αγίες εικόνες και τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν γύρω απ' αυτές. Έβδομη (Ζ) Οικουμενική σύνοδος (Τιμή και προσκύνηση).

Κυριακή της Ορθοδοξίας. «Τις Θεός μέγας.....».

– Να γνωρίσουν τους λόγους που προκάλεσαν την διένεξη για τις εικόνες και τη λύση που έδωσε η Εκκλησία.

– Να κατανοήσουν τη σημασία των ιερών εικόνων.

– Να νιώσουν χαρά γιατί νίκησε η Εκκλησία.

Ζ' ΖΩΝΤΑΣ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

Τα Ιερά Μυστήρια και οι Ακολουθίες της Εκκλησίας είναι τα

– Να κατανοήσουν ότι με τα ιερά Μυστήρια και τις Ακολουθίες της

1. «ΟΠΟΥ ΔΥΟ Η ΤΡΕΙΣ ΚΑΙ ΓΩ ΜΑΖΙ»

Ο Χριστός υποσχέθηκε σε όσους πιστεύουν πως θα είναι μαζί τους,

– Να κατανοήσουν ότι ο Χριστός μπορεί να βρεί και να ζήσει με

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ	ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΣΤΟΧΟΙ
μέσα με τα οποία οι Χριστιανοί οικειοποιούνται τη χάρη και ζουν την Αλήθεια.	Εκκλησίας οι Χριστιανοί βιώνουν την Αλήθεια.	<p>όταν δύο ή τρεις και περισσότεροι συγκεντρώνονται στο όνομά του.</p> <p>Οι Χριστιανοί από τα πρώτα χρόνια συγκεντρώνονται σε ένα τόπο (ναό) όπου προσεύχονται και ακούνε τα λόγια του Χριστού. Στις συνάξεις αυτές ο Χριστός είναι παρών και φανερώνει στους Χριστιανούς την Αλήθεια.</p> <p>Ματθ. 18,20.</p>	<p>το Χριστό μαζί με τα άλλα μέλη της Εκκλησίας.</p> <p>- Να συνειδητοποιήσουν ότι η συμμετοχή στις συνάξεις της Εκκλησίας είναι απαραίτητη.</p>
		2. ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΣΤΟ ΦΩΣ	
		<p>Ο κόσμος τον οποίο δημιούργησε ο Θεός ήταν στην αρχή τυλιγμένος στο σκοτάδι.</p> <p>Με ένα του πρόσταγμα: «γεννηθήτω φως» δημιούργησε το φως. Με το πρώτο αυτό δημιούργημα φάνηκε ο ωραίος κόσμος του.</p> <p>Με τη δύση του ήλιου, η Εκκλησία στην ακολουθία του Εσπερινού, θυμάται τη στιγμή εκείνη τη δημιουργία και εκφράζει ευχαριστία και δοξολογία στο θεό δημιουργό.</p> <p>Στον Εσπερινό ακούγεται ο «Επιλύχνιος Ύμνος» Φως Ιλαρόν που οι πρώτοι Χριστιανοί έψαλλαν στη δύση του ήλιου, όταν άναβαν τα λυχνάρια (επιλύχνιος).</p> <p>Ύμνος: «Φως Ιλαρόν»</p> <p>Περιεχόμενο του ύμνου.</p>	<p>- Να γνωρίσουν ότι το φως, ήταν το πρώτο δημιούργημα του Θεού.</p> <p>- Να εκτιμήσουν τη σημασία της δημιουργίας του φωτός.</p> <p>- Να καταλάβουν τον παραλληλισμό που κάνει ο Επιλύχνιος Ύμνος ανάμεσα στο φως του ήλιου και το φως του Χριστού.</p> <p>- Να ευαισθητοποιηθούν να συμμετέχουν στην ακολουθία του Εσπερινού.</p>
		3. Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ	
		<p>Με την ανατολή του ήλιου, αρχίζει μια καινούρια μέρα. Κάθε μέρα είναι δώρο και ευλογία του θεού στους ανθρώπους και σ' όλα τα πλάσματα.</p> <p>Η ζωή συνεχίζεται:</p> <p>οι άνθρωποι εργάζονται, τα φυτά μεγαλώνουν, τα ζώα βοηθούν και συντροφεύουν τους ανθρώπους κ.λπ.</p> <p>Κάθε πρωί στην εκκλησία γίνεται η ακολουθία του Όρθρου όπου οι Χριστιανοί δοξολογούν το θεό για το δώρο της καινούριας ημέρας. Γι' αυτό και ο σχετικός ύμνος λέγεται: «Δοξολογία».</p> <p>Ψαλμός 148</p> <p>Στίχος Δοξολογίας: Δόξα σοι τω δείξαντι το φως...</p>	<p>- Να διαπιστώσουν την αγάπη και την πρόνοια του Θεού για τους ανθρώπους και όλα τα πλάσματα, όπως αυτή εκφράζεται κάθε πρωί με την ανατολή της καινούριας ημέρας.</p> <p>- Να αισθανθούν χαρά από το γεγονός ότι ο Θεός κάθε μέρα, ανατέλλει τον ήλιο και σκορπίζει το φως.</p> <p>- Να εκτιμήσουν τη σημασία της πρωινής δοξολογίας και γενικότερα του όρθρου.</p>
		4. ΟΛΑ ΠΡΟΣΕΥΧΟΝΤΑΙ	
		<p>Στη Θεία Λειτουργία συμμετέχουν όλα τα πλάσματα του Θεού: οι άνθρωποι, οι άγγελοι και ο φυσικός κόσμος.</p> <p>Οι άνθρωποι σε κάθε γωνιά της γης και οι άγγελοι, ως λογικά πλάσματα, προσεύχονται στο Θεό. Ο φυσικός κόσμος συμμετέχει διότι στη Θεία Λειτουργία χρησιμοποιούνται πολλά υλικά στοιχεία, όπως το</p>	<p>- Να κατανοήσουν ότι στη Θεία Λειτουργία παίρνουν νόημα και αξία, ευλογούνται όλα τα στοιχεία του φυσικού κόσμου.</p> <p>- Να συνειδητοποιήσουν τη δυνατότητα που έχουν οι Χριστιανοί, να συμμετέχουν στην παγκόσμια λειτουργία και δοξολογία του Θεού.</p> <p>- Να νιώσουν χαρά από το θαύμα στο περιεχόμενο της Θείας Λει-</p>

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΤΟΧΟΙ

νερό, το κρασί, το ψωμί, τα θυμάματα κ.τ.λ.

Με τον τρόπο αυτό η λειτουργία αποκτά παγκόσμιες διαστάσεις και ολόκληρο το σύμπαν, μοιάζει μ'ένα τεράστιο ναό, μέσα στον οποίο οι άνθρωποι μαζί με όλα τα δημιουργήματα υμνούν και δοξάζουν το Θεό.

Απόδοση και ανάλυση του Τρισάγιου ύμνου «Άγιος, Άγιος, Άγιος Κύριος Σαβώθ/ (των αγγελικών δυνάμεων), πλήρης ο ουρανός και η γη της δόξης σου»).

Ποίημα: Όλα προσεύχονται.

τουργίας.

- Να ευαισθητοποιηθούν να συμμετέχουν στη Θεία Λειτουργία.

5. ΜΕΤΑΝΙΩΝΩ ΚΑΙ ΦΙΛΙΩΝΩ

Η ανθρώπινη ζωή είναι όμορφη μόνο μέσα από αρμονικές σχέσεις με το Θεό και με τους γύρω μας.

Αμαρτία είναι διαταραχή αυτών των σχέσεων. Γι' αυτό επιβάλλεται συχνά αλλαγή στον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς (μετάνοια).

Η Εκκλησία για να βοηθήσει τον άνθρωπο έχει την Ιερή Εξομολόγηση.

Πηγή: Ματθ. 5, 24, Εφες. 4, 26.

- Να αντιληφθούν ότι η αληθινή ζωή είναι αποτέλεσμα αρμονικών σχέσεων με το Θεό και τους ανθρώπους.

- Να συνειδητοποιήσουν ότι συχνά τα ίδια είναι προσωπικά υπεύθυνα για τη διαταραχή των σχέσεων αυτών.

- Να ενθαρρυνθούν στο να μετανοούν και να συμφιλιώνονται με το Θεό και τους ανθρώπους.

6. ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Το σώμα και η ψυχή του ανθρώπου, για την Εκκλησία είναι πολύτιμα και μοναδικά.

Όταν κάποιος Χριστιανός αρρωσταίνει, παράλληλα με τη βοήθεια της ιατρικής καταφεύγει και στην Εκκλησία, η οποία τελεί το ιερό μυστήριο του Ευχελαίου. Με αυτό παρακαλεί το Χριστό τον ιατρό των ψυχών και των σωμάτων να θεραπεύσει τον άρρωστο χαρίζοντάς του ψυχική και σωματική υγεία.

Το μυστήριο του Ευχελαίου τελείται στα σπίτια των Χριστιανών και μια φορά το χρόνο (Μ. Τετάρτη) στην εκκλησία για όλους τους Χριστιανούς «εις ίασιν ψυχής και σώματος».

- Να κατανοήσουν ότι η Εκκλησία δίνει ιδιαίτερη σημασία στην ψυχική και σωματική υγεία του ανθρώπου τελώντας το μυστήριο του Ευχελαίου.

- Να εκτιμήσουν το αγαθό της υγείας της ψυχής και του σώματος καθώς και τη μέριμνα της Εκκλησίας γι' αυτό.

Η. ΔΕΥΤΕ ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ

Η χαρά και το φως τη νύχτα της Αναστάσεως διαποτίζουν ολόκληρη τη ζωή των ορθοδόξων.

Οι ορθόδοξοι κρατούν αναμμένο το φως του Χριστού και το μεταλαμπαδεύουν σε όλον τον κόσμο.

Να γνωρίσουν την προσπάθεια της Ορθοδόξου Εκκλησίας, να διαδώσει την Αλήθεια του Ευαγγελίου σε όλη τη γη.

Να πληροφορηθούν το ενδιαφέρον των ορθοδόξων για να διατηρηθεί το φως της Αλήθειας άσβεστο.

Να γνωρίσουν μορφές της Εκκλησίας που αγωνίστηκαν για να διαδώσουν το φως της Αλήθειας.

1. ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Το φως διώχνει το σκοτάδι.

Το φως είναι έκφραση χαράς, γιορτής, νίκης κτλ. Περιγραφή της αφής και της μετάδοσης του φωτός τη νύχτα της Ανάστασης.

Οι Χριστιανοί παίρνουν και δίνουν το φως της Ανάστασης.

Οι Χριστιανοί ζουν το φως της Ανάστασης κάθε Κυριακή.

Πηγή: Κανών της Αναστάσεως.

Να γνωρίσουν την τελετή της αφής του φωτός τη νύχτα της Αναστάσεως.

Να κατανοήσουν το συμβολισμό της τελετής αυτής.

Να συνειδητοποιήσουν ότι οι Χριστιανοί στην Εκκλησία δέχονται και ζουν τη χαρά της Ανάστασης.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

2. ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ: ΠΟΛΥΦΩΤΗ ΛΥΧΝΙΑ

Από πολύ νωρίς η Ορθόδοξη Εκκλησία διαδίδει το φως της αναστάσιμης χαράς σ' όλο τον κόσμο.

Η εντολή του Ιησού Χριστού στους μαθητές του να διαδίδουν το «Ευαγγέλιο» που σημαίνει χαρούμενο άγγελμα.

Πηγή: Ματθ. 28, 19-20

Μαρκ. 16,15

Να γνωρίσουν την Ιεραποστολική προσπάθεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Να συνειδητοποιήσουν πως η διάδοση του φωτός του Ευαγγελίου είναι αποστολή του κάθε Χριστιανού.

3. ΕΛΛΗΝΕΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Σε κάθε γωνιά της γης υπάρχουν παροικίες Ελλήνων ορθοδόξων.

Με κέντρο το ναό, τις λατρευτικές και άλλες εκδηλώσεις, οι ορθόδοξοι Έλληνες της διασποράς καλλιεργούν την εκκλησιαστική, εθνική και πολιτιστική τους ενότητα.

Να πληροφορηθούν την ύπαρξη ορθόδοξων Ελληνικών Κοινοτήτων σ' όλο τον κόσμο.

Να κατανοήσουν τη σημασία της κοινότητας για τη βίωση της ορθόδοξης Ελληνικής κληρονομιάς.

4. ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥΣ

Στοιχεία από τις ορθόδοξες εκκλησίες σ' όλο τον κόσμο.

(Πατριαρχεία, αυτοκέφαλες εκκλησίες κ.τλ.).

Πηγή: Ημερολόγιο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Περιοδικά: Πάντα τα έθνη - Φως Εθνών

Να γνωρίσουν την Ορθοδοξία ανά τον κόσμο.

Να συνειδητοποιήσουν την παγκοσμιότητα της Ορθοδοξίας.

5. Ο ΦΩΤΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΡΩΣΩΝ (Μάξιμος ο Γραικός)

Ο Άγιος Μάξιμος, καταγωγή, σπουδές, μοναχικός βίος).

Η αφορμή της αποστολής του στη Ρωσία. Η δράση του και οι δυσκολίες που αντιμετώπισε.

Ο αγώνας του στη διάδοση και υπεράσπιση της Ορθοδοξίας.

Πηγή: Μάξιμος ο Γραικός

Να γνωρίσουν βιογραφικά στοιχεία του Αγίου Μαξίμου.

Να εκτιμήσουν το ιεραποστολικό του έργο και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε.

6. ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ

Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός στα σκοτεινά χρόνια της Τουρκοκρατίας περιοδεύει σ' όλη την Ελλάδα για να κηρύξει την ορθόδοξη πίστη και να διασώσει το έθνος.

Πηγή: Φάνη Μιχαλόπουλου

«Κοσμάς ο Αιτωλός» σελ. 119 - 111 και 115.

Να γνωρίσουν στοιχεία από το έργο του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού.

Να εκτιμήσουν το εκκλησιαστικό και εθνικό του έργο.

7. ΠΑΠΟΥΛΑΚΟΣ, Ο ΚΑΛΟΣ ΣΠΟΡΕΑΣ

Στοιχεία από τη ζωή και το έργο του Παπουλάκου.

Το κήρυγμα του Παπουλάκου στα Καπίκια της Γορτυνίας.

Πηγή: Κ. Μπαστιά «Ο Παπουλάκος» σελ. 121-126

Να γνωρίσουν στοιχεία από τη ζωή και το έργο του Παπουλάκου

Να εκτιμήσουν την προσφορά του στη χριστιανική ζωή του λαού.

Θ. ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Οι εκκλησιαστικές ακολουθίες και γιορτές είναι σταθμοί ανεφοδιασμού και δείκτες στην πορεία του ανθρώπου.

Να γνωρίσουν τύπους ακολουθιών και γιορτές της Εκκλησίας. Να καταλάβουν το νόημα που δίνουν στη ζωή του λαού μας

1. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΝΑΖΙΑΝΖΙΝΟΣ (εορτή των Τριών Ιεραρχών)

Η ζωή, το έργο και η προσφορά του Γρηγορίου Ναζιανζίνου.

Πηγή:

Να γνωρίσουν τη ζωή και το έργο του Γρηγορίου Ναζιανζίνου.

Να συνειδητοποιήσουν το μέγεθος της προσφοράς του.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟΧΟΙ

- 2. ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ**
Κύρια στοιχεία της λειτουργίας των προηγιασμένων δώρων. (Χρόνος, τόπος και σκοπός τέλεσης).
Να γνωρίσουν πως τελείται η λειτουργία των προηγιασμένων δώρων. Να ευαισθητοποιηθούν ώστε να συμμετέχουν στη θεία λειτουργία των προηγιασμένων.
- 3. ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ**
Σύντομη ιστορική αναφορά στα γεγονότα που συνδέονται με τον Ακάθιστο Ύμνο. Ανάλυση στίχων από τον Ύμνο. Ύμνος: «Τη Υπερμάχω ....».
Να γνωρίσουν σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο του Ακάθιστου Ύμνου. Να ευαισθητοποιηθούν ώστε να συμμετέχουν στην ακολουθία των Χαιρετισμών. Να ασκηθούν στη μελωδική απόδοση του «Τη Υπερμάχω....»
- 4. ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ Ο ΜΗΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ**
Η κοίμηση της Θεοτόκου
Η προετοιμασία για τη γιορτή της Παναγίας (νηστεία - παρακλήσεις) εορταστικές (πανηγυρικές) εκδηλώσεις προς τιμή της Παναγίας (Προσκυνήματα).
Να γνωρίσουν το γεγονός της Κοίμησης της Θεοτόκου. Να συνειδητοποιήσουν ότι η μορφή της Παναγίας εμπνέει και συγκινεί τη ζωή του λαού μας. Να εκτιμήσουν ως αναγκαία την προετοιμασία των πιστών για τη γιορτή της Παναγίας.
- 5. ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ (ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ)**
Στοιχεία από την ίδρυση της μοναστικής πολιτείας του Άθω.
α) Χώρος άσκησης και προσευχής
β) Θεματοφύλακας της εκκλησιαστικής παράδοσης
γ) Φάρος της Ορθόδοξης
Να γνωρίσουν το χώρο, την ιστορία και τους ανθρώπους που ζουν στο Άγιο Όρος. Να συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη προσφορά του στη ζωή του έθνους και της Ορθόδοξης Εκκλησίας.
- 6. Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΟΔΟΣ, Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ Η ΖΩΗ**
Αυτή η διδακτική ενότητα είναι ανακεφαλαιωτική όλων των μαθημάτων της Ορθόδοξης Χριστιανικής Αγωγής στο δημοτικό σχολείο. Στη συνεχή αναζήτηση και νοσταλγία του ανθρώπου να ξαναζητήσει κοντά στο θεό έρχεται ο Ιησούς Χριστός και του αποκαλύπτει ότι αυτός είναι η μοναδική οδός για τη σωτηρία, η αυθεντική ζωή και η Αλήθεια. Ζώντας τη ζωή της Εκκλησίας ο άνθρωπος βιώνει το Χριστό ως τρόπο, περιεχόμενο και αλήθεια.

Άρθρο 3

Η ισχύς των διατάξεων του άρθρου 1 αρχίζει από το σχολικό έτος 1994-95 και των διατάξεων του άρθρου 2 αρχίζει από το σχολικό έτος 1995-96.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Εκδίδει την ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ από το 1833

Διεύθυνση : Καποδιστρίου 34
 Ταχ. Κώδικας : 104 32
 TELEX : 22.3211 YPET GR
 FAX : 5234312

Οι υπηρεσίες του **ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ**
 λειτουργούν καθημερινά από 8.00' έως 13.00'

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Πώληση ΦΕΚ όλων των Τευχών Σολωμού 51 τηλ.: 52.39.762
- ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.188
- Για φωτοαντίγραφα παλαιών τευχών στην οδό Σολωμού 51 τηλ.: 52.48.141
- Τμήμα πληροφόρησης: Για τα δημοσιεύματα των ΦΕΚ Σολωμού 51 τηλ. 52.25.713 - 52.49.547

- Οδηγίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.48.785
- Πληροφορίες για δημοσιεύματα Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ τηλ.: 52.25.761

- Αποστολή ΦΕΚ στην επαρχία με καταβολή της αξίας του δια μέσου Δημοσίου Ταμείου Για πληροφορίες: τηλ.: 52.48.320

Τιμές κατά τεύχος της ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ:

Κάθε τεύχος μέχρι 8 σελίδες δρχ. 100. Από 9 σελίδες μέχρι 16 δρχ. 150, από 17 έως 24 δρχ. 200

Από 25 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) αυξάνεται κατά 50 δρχ.

Μπορείτε να γίνετε συνδρομητής για όποιο τεύχος θέλετε. Θα σας αποστέλλεται με το Ταχυδρομείο.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 2531

Κωδικός αριθ. κατάθεσης στο Δημόσιο Ταμείο 3512

Η ετήσια συνδρομή είναι:

α) Για το Τεύχος Α'	Δρχ.	15.000
β) » » » Β'	»	30.000
γ) » » » Γ'	»	10.000
δ) » » » Δ'	»	30.000
ε) » » » Αναπτυξιακών Πράξεων	»	20.000
στ) » » » Ν.Π.Δ.Δ.	»	10.000
ζ) » » » ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	»	5.000
η) » » » Δελτ. Εμπ. & Βιομ. Ιδ.	»	10.000
θ) » » » Αν. Ειδικού Δικαστηρίου	»	3.000
ι) » » » Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	»	200.000
ια) Για όλα τα Τεύχη εκτός ΤΑΕ-ΕΠΕ	»	100.000

Ποσοστό 5% υπέρ του Ταμείου Αλληλοβοήθειας του Προσωπικού (ΤΑΠΕΤ)

Δρχ.	750
»	1.500
»	500
»	1.500
»	1.000
»	500
»	250
»	500
»	150
»	10.000
»	5.000

Πληροφορίες: τηλ. 52.48.320